

INFORMACJA

Znakowanie żywności opakowanej w związku z brakiem surowców z Ukrainy

Kryzys na Ukrainie wpływa na przemysł spożywczy w zakresie dostaw niektórych artykułów spożywczych, a w szczególności oleju słonecznikowego i innych olejów roślinnych oraz surowców i składników do produkcji niektórych artykułów spożywczych.

Konieczność szybkiego dostosowania i wprowadzenia zmian recepturowych środków spożywczych w celu zachowania ciągłości produkcji, przy jednoczesnym braku możliwości technicznych adekwatnej zmiany opakowań/etykiety może skutkować brakiem pełnej zgodności oznakowania niektórych środków spożywczych ze wszystkimi wymaganiami określonymi w przepisach z zakresu znakowania, w szczególności w przepisach rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 *w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności*.

Zgodnie z informacją uzyskaną z Komisji Europejskiej wszelkie decyzje dotyczące elastycznego podejścia w zaistniałej sytuacji powinny być podejmowane indywidualnie dla każdego przypadku z zapewnieniem, że **jest to tymczasowe, uzasadnione i proporcjonalne oraz pod warunkiem, że bezpieczeństwo żywności nie zostanie naruszone**.

W szczególności informacje o alergenach muszą być zawsze dostępne dla konsumenta na etykiecie/opakowaniu żywności.

Biorąc pod uwagę wyjątkowość zaistniałej sytuacji oraz trudną do przewidzenia dostępność niektórych surowców, po konsultacjach z przedstawicielami branży spożywczej Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych we współpracy z Państwową Inspekcją Sanitarną ustaliły, że istnieje **możliwość warunkowego stosowania przez przedsiębiorców branży spożywczej tymczasowych sposobów** informowania konsumenta w zakresie zaistniałych zmian składu produktów. Dotyczy to wyłącznie sytuacji spowodowanych brakiem lub niedoborem surowców bezpośrednio związanych z obecną sytuacją w Ukrainie.

W tabeli podano przykłady możliwych rozwiązań. Dopuszczalne warunkowo sposoby informowania konsumenta uwzględniają **indywidualne, czasowe podejście przy założeniu, że producent żywności będzie w stanie udowodnić przyczynę zmiany surowca spowodowaną ograniczoną dostępnością danego surowca.**

Informacje o substancjach lub produktach powodujących alergię lub reakcje nietolerancji muszą być zawsze zamieszczone na opakowaniu lub na załączonej do niego etykiecie.

W każdym przypadku informacja na temat żywności musi być czytelna i zrozumiała dla konsumenta oraz zamieszczona w widocznym miejscu.

Sytuacja	Działanie
<p>Sytuacja A</p> <p>Gdy zmiany składników wpływają na bezpieczeństwo zdrowotne żywności określone w obowiązujących przepisach, w tym na deklarację alergenów. Dotyczy to m.in. stosowania dodatków do żywności (np. zastąpienia lecytyny słonecznikowej lecytyną sojową)</p>	<p>Naklejka (sticker) lub inna forma nadruku bezpośrednio na opakowaniu informująca o zamianie surowca, a także o nowych alergenach (z wyjątkiem sytuacji, gdy dany alergen jest już wyszczególniony w wykazie składników przy innym surowcu)</p>
<p>Sytuacja B</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gdy zmiana surowca wpływa istotnie na deklarację QUID zmienianego surowca i/lub • gdy zmiana surowca wymaga zastosowania przeciwutleniacza (gdy jego deklarowanie jest wymagane wg przepisów) i/lub • gdy zmiana surowca skutkuje brakiem spełnienia warunków 	<p>Poniżej podano opcje do wyboru zależnie od możliwości technicznych producenta żywności:</p> <p>Opcja 1</p> <p>Naklejka (sticker) bezpośrednio na opakowaniu informująca o zmianach</p> <p>Opcja 2</p> <p>Informacja podawana w sklepach łącznie z nadrukiem specjalnego kodu na opakowaniu wyrobu przy dacie trwałości wyrobu/partii produkcyjnej, tzn.:</p> <p>Wywieszenie we wszystkich sklepach w Polsce</p>

<p>oświadczenia (np. jakościowego, żywieniowego) umieszczonego na opakowaniach i/lub</p> <ul style="list-style-type: none"> • gdy zawartość oleju palmowego wzrasta wagowo o co najmniej 10% masy wyrobu końcowego (o 10g/100 g wyrobu końcowego). • Pozostałe zmiany 	<p>baneru/plakatu informującego konsumentów, że w niektórych produktach zostały dokonane zmiany, np. oleju słonecznikowego, wynikające z niedoboru tego surowca spowodowanego wojną w Ukrainie i w związku z tym na produktach przy oznaczeniach daty trwałości wyrobów/partii produkcyjnej znajdują się kody oznaczające następujące zmiany surowców, np.:</p> <p>X1: olej słonecznikowy wymieniony na rzepakowy X2: olej słonecznikowy wymieniony na sojowy X3: olej słonecznikowy wymieniony na palmowy X4: olej słonecznikowy wymieniony na oliwę z oliwek X5: olej słonecznikowy wymieniony na kokosowy X6: olej słonecznikowy wymieniony na rzepakowy + przeciwutleniacz (...)</p> <p>Dodatkowo informacja dla konsumenta, że w związku ze zmianami zamieszczone na opakowaniu/etykiecie oświadczenia nie są spełnione.</p>
	<p>Opcja 3</p> <p>Wywieszki w sklepach na półkach odnoszące się do konkretnych produktów, zamieszczone w pobliżu tych produktów, zawierające wymagane przepisami informacje objęte zmianami.</p>
<p>Dodatkowo: Wskazane jest aby pełna informacja o zmianie składu produktu i ewentualnie oświadczeniach, które w związku z tą zmianą nie są spełnione podawana była również na stronie internetowej producenta. Informację o dostępności na stronach internetowych producentów pełnych, właściwych składów produktów i oświadczeń, należy zamieścić w sklepie na banerze/plakacie.</p>	

Należy pamiętać, że aktualne informacje na temat żywności muszą towarzyszyć żywności, która jest oferowana konsumentom lub zakładom żywienia zbiorowego jako żywność nieopakowana.

Każdy przypadek oznakowania będzie analizowany indywidualnie, zgodnie z zakresem kompetencji inspekcji realizującej kontrole.